

Рис. 4.15. Средновековни представи за вселената, тоест за небесния храм. Ангели въртят осите, колелата, зодиакалния кръг. От книгата на J. de Sacro Bosco „Opusculum Johannis de Sacrobusto spericum, cu figuris optimis ei novis textu in se, sive ambiguitate declarantibus“ – Leipzig, 1494 г. [1383]. Книгохранилището на Пулковската обсерватория (Санкт Петербург). Вж. също [543], с. 118, ил. 64.

тема за света. Ангели летят в палата, местят корнизи, пилони, тежкия зодиакален кръг, край който се плъзгат планетарните колела орбити.

Някой може да каже, че средновековните астрономи просто са рисува-ли на картите си библейски образи, стигнали до тях от „дълбините на хиля-долетията“. Според нас подобна интерпретация е доста съмнителна. Най-вероятно, първични са били астрономическите обекти, а не литературните им описания.

Да вземем Стария завет. Всички изброени дотук астрономически обра-зи в никакъв случай не са „библейски илюстрации“. Изпълнени са с кон-кретен научен смисъл: орбити колела, екватор, меридиани, звездни часове и т.н. Тези понятия са въведени от средновековните астрономи за чисто прак-тичните и научните им цели, твърде далечни от литературните. А писатели-те и поетите са разгледали звездните карти и ЧАК ТОГАВА са почнали да създават литературни образи. Средновековната теория за вселената – онзи небесен храм с колелата орбити – не е създадена от поетите. Тя е дело на професионални учени астрономи. В този случай начело са били учените, а след тях – поетите, възпяли науката им.

Изводът е достатъчно ясен. Всички изброени астрономически фрагмен-ти от библейската книга „Иезекиил“ са израз на средновековна, дори на късносредновековна научна култура. Изглежда, че и късносредновековните астрономически карти, и библейските текстове са били създадени през XII–XVI в. от н.е. в рамките на една научна идеология. И само измислена-